Ner 8

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srzodę dnia 19 Stycznia v. s. 1821 roku.

Obserwacye meteorologiczne.	Czas obserwacyi	Wysokość Barom.	wys. Ther. Reau.	Wiatry.	Odmia. w powie
	dn. 17 średnia.	28 cal. 2,0 lin.	— 0,33 stopn.	Zachodni	Pochmurno
	dn. 18 średnia.	28 — 2,1 —	— 1,75 —	Zachodni	Pochmurno
	dn. 19 godz. 8	28 — 2,2 —	— 3,	Zachodni	Pochmurno

WILNO.

W teraźnieyszym miesiącu dnia 28 na zysk Inwalidów, dana będzie Maskarada, w domu WW. Müllerów, w sali kasynowey, a dnia 11 lutego na zysk tychże Inwalidów w wielkim teatrze, przez artystów dramatycznych niemieckich, dana będzie Opera, tytuł którey przez afisz w tymże dniu ogłoszonym zostanie. A gdy Publiczność tuteysza zwykła odznaczać się we wszystkich dobroczynnych uczynkach, więc spodziewać się należy, że te, przeznaczone roczne na zysk Inwalidów spektakle, zaszczycone będą licznem zgromadzeniem.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, dnia 26 stycznia. Wczoray, dnia 25 b. m. obchodzono tu uroczyście rocznicę Urodzin Nayjaśnieyszey Cesarzowey i Królowey, *Elżbiety Alexiejewney*, przez powinszowanie składane Jego Cesarzewiczowskiey Mości Wielkiemu Xiążęciu *Konstantemu*, i przez solenne nabożeństwo odprawione w kościele metropolitalnym *ś. Jana*, w obecności władz krajowych. Podobnież w kaplicy zamkowey zasyłano do Wszechmocnego Boga gorące modły o jak naydłuższe życie Nayjaśnieyszey Pani. Wieczorem oświecono miasto i gmachy publiczne.

WOLNE MIASTO KRAKOW.

Nasz Senat rządzący ogłosił, iż mianował Pana Franciszka Gawrońskiego członkiem wydziału zawiadującego budową pomnika przeznaczonego Kościuszce.

Wydział ten, zwołany przez JW. Hrabię Wodzickiego prezesa senatu rządzącego, wybrał dnia 17go grudnia większością głosów jenerała Franciszka Paszkowskiego prezesem swoim, a zastępcą jego Krzysztofa Dobińskiego, tudzież dwóch sekretarzów. Na posiedzeniu tegoż wydziału dnia 7go stycznia przeczytał jeden z sekretarzów adres młodych Polaków w uniwersytecie berlińskim, którzy powodowani patryotyzmem przysłali do Senatu naszego 600 złotych do składki na wysypanie mogiły, mającey bydź pomnikiem dla Kościuszki. Adres ten podpisali imieniem wszystkich uczących się w Berlinie Polaków PP. Jan Zieńkowski, Karol Marcinowski, Marcelli Bukowiecki. Doniesiono także wydziałowi temu, iż Alfred Hrabia Potocki zapewnił mu do rzeczoney składki 200 czerwonych złotych, a jenerał Kniaziewicz 600 złotych, tudzież, że opis uroczystości założenia mogiły przełożony na język francuzki przez młodą Polkę, będzie przesłany z uchwałą Senatu, tyczącą się budowy pomnika, do Francyi na ręce jenerała Margrabiego Lafayette, do Anglii na ręce Lorda Grey, a do Zjednoczonych Stanów Ameryki północney na ręce Pana Jeffersona, dawnych przyjaciół i wielbicieli Kościuszki. Nakoniec, uchwalił jednomyślnie wydział podać do pism narodowych odezwę do Polaków względem pomnika Kościuszki, napisaną przez prezesa jego, wyczytujemy w niey, że nakład na sypanie samey mogiły obliczony jest do 40,000 złotych. Rozmiar jey, 80 łokci średnicy u podstawy, a 40 łokci wysokości. Powierzchnia u szczytu wyłożona będzie posadzką z porfiru krajowego.

Gminy i pojedyńczy mieszkańcy rzeczypospolitey krakowskiey ofiarowali 5 tysięcy dni robocizny. Potrzeba zaś do wyrzucenia 77 łokci kubicznych ziemi, ubicia jey, i udarniowania od 80ciu do 30stu tysięcy dni rozmaitey roboty. Przychodu w pieniądzach na to dzieło jest dopiero 17,000 złotych.

NIEMCY.

Od brzegów Menu, dnia 6 stycznia. Na 37mey sessyi związku niemieckiego, odprawioney d. 21 z. m. w *Frankforcie* nad *Menem*, przeczytano projekt do uchwały względem postępowania, w zachodzących sporach między członkami związku.

Słychać, iż kommissya śledcza w *Moguncyi* zdała seymowi związku niemieckiego sprawę o czynnościach swoich, i że posłowie pismo to dworom swoim przesłali. Zdaje się, iż nic względem dalszego wspomnioney kommissyi urzędowania postanowionem nie będzie, póki posłowie nie odbiorą stosownych od dworów swoich przepisów.

Obrady stanów hannowerskich przerwane z powodu świąt Bożego Narodzenia, rozpoczęły się znowu dnia 2 b. m. Uchwalono adres do Króla z powinszowaniem Nowego Roku i posłano go do *Londynu*.

Strelitz, dnia 10 stycznia. W. Xiężna nasza powiła dziś córkę.

SZWAYCARYA.

Berna, dnia 13 stycznia. Rządy niektórych kantonów naszych posłały okolnik do gmin, zalecając im śpieszne urządzenie woyska, aby w potrzebie mogło każdey chwili zasłonić granicę oyczyzny, która lubo jest neutralną, powinna jednak orężem i odwagą jednać uszanowanie niepodległości swojey.

AUSTRYA.

Wiedeń, dnia 13 stycznia. Xiążę *Ruffo*, poseł neapolitański przy dworze naszym, w skutku otrzymanego od Monarchy swego wezwania, wyjechał ztąd dnia 9 b. m. do *Laybach*. Słychać, iż ważny urząd obeymie. Wezwano także dwory Turyński, Florencki, Rzymski, Modeński i Łukieski, aby ministrów swoich na kongres do *Laybach* wysłały.

Rozchodzi się tu wieść, potrzebująca potwierdzenia, iż Król neapolitański protestował się przeciwko wszystkim uchwałom parlamentu swojego kraju. Wyjazd Xiążęcia *Ruffo* do *Laybach* dał zapewne powód do tey pogłoski. Od dnia 3 do 5 b. m. przybyło do *Laybach* 22 paradnych pojazdów cesarskich, 120 koni, i 80 służących, którzy po większey części zostają pod zarządzeniem Wielkiego Koniuszego nadwornego; z czego wnosić można, iż kongres tameczny potrwa dłużey, a niżeli z początku rozumiano, lub że Monarchowie udadzą się w dalszą podróż do Włoch.

Dnia 28 z. m. ogłoszono tu, iż NN. Cesarze Rossyyski i Austryacki będą w dzień Nowego Roku na balu u Lorda *Stewart*, posła angielskiego, co jednak nie nastąpiło. Nie byli także na tym balu Arcy-Xiążęta, lubo dawniey bywali. Słychać, iż Lord *Stewart* nie pojedzie do *Laybach*, i że go P. *Gordon* zastąpi.

Baron *Krusemark*, poseł pruski przy dworze naszym, wstrzymany chorobą w *Opawie*, powrócił dopiero dnia 10 b. m. ztamtąd do tuteyszey stolicy.

Zmarły w *Tryeście*, były francuzki minister policyi *Fouché*, miał zostawić 2 milliony franków majątku.

WŁOCHY.

Neapol dnia 22 grudnia. Przytoczymy tu jeszcze niektóre szczegóły obrad parlamentu neapolitańskiego. Dnia 7. b. m. przeczytano pierwsze poselstwo królewskie względem podróży Monarchy do *Laybach* i zasad przyszłey konstytucyi. Kazano je wydrukować i rozdać, wyznaczono oraz kommissyą, którąby nazajutrz zdała sprawę w tey mierze. Dnia 8 b. m. chociaż przypadła wielka w *Neapolu* uroczystość, zebrał się jednak parlament. Tłumy ludu na ulicach wynurzały głośno nieukontentowanie swoje z podróży Króla i chęci zaprowadzenia inszey konstytucyi, czekając niecierpliwie, co parlament postanowi. Pan *Borelli* wszedł na mównicę, i przeczytał zdanie sprawy kommissyi o pierwszém poselstwie królewskiém. Wyrażono w nim: iż lubo podróż Monarchy do *Laybach* mogłaby przynieść pokoy i szczęście narodowi, lecz bez rękoymi nastąpić nie może, i nie wypada parlamentowi przychylić się do życzeń Króla względem tego, o czém poselstwo jego namienia, a co się konstytucyi sprzeciwia. Huczne oklaski brzmiały na galeryach, a podwoiły się jeszcze, gdy deputowany *Pepe*, rzuciwszy drukowane poselstwo, uznał je za przeciwne konstytucyi, i domagał się oskarżenia wszystkich ministrów. Lud cisnął się do sali obrad, i wynurzał parlamentowi radość swoją ze zdania kommissyi. Prezes nakazał uciszyć się. Pan *Borelli* przeczytał ułożony przez kommissyą adres do Króla, który jednomyślnie przyjęto. Ponowił potém Pan *Castagne* wniosek względem oskarżenia ministra spraw wewnętrznych, z powodu posłanego przezeń d. 7 b. m. okolnika do intendentów prowincyonalnych, z wiadomością o podróży Króla i zaleceniem publicznych modłów, lubo parlament na to jeszcze nie zezwolił. Radził także oskarżyć ministra spraw zagranicznych, za to, iż należał do napisania pierwszego poselstwa królewskiego. Nazwał obu zdraycami wolności narodowey. Niektórzy deputowani żądali, aby parlament zajął się natychmiast sprawą o zgwałcenie konstytucyi przez ministrów. Postanowiono jednak odesłać tę okoliczność do kommissyi. W dniach 9 i 11 b. m. były obrady o dwóch następnych poselstwach królewskich z d. 8. i 10 b. m. Dowiedziano się, iż d. 10 b. m. wszyscy ministrowie złożyli urzędy, i że Xiążę namiestnik Królewski innych na ich mieysce mianował. Ukończono odmiany konstytucyi hiszpańskiey. Oznaczono liczbę i stopień 5 ministrów w sposobie następującym: minister interesów zagranicznych, minister woyny, minister sprawiedliwości i religii, minister morski, minister spraw wewnętrznych i handlu. Zebrany lud witał radośnemi okrzykami wychodzących deputowanych. Od d. 12 do 14 b. m. uchwalił parlament wiadome postanowienia i adressa, względem rejencyi, wyjazdu Króla i t. d., a d. 15 b. m. słuchał zdania sprawy kommissyi względem oskarżenia ministrów.

Gazeta ryzka *Zuschauer* zawiera ze Włoch pod 3 stycznia: „Rozumieją, że Król neapolitański poda do wysokich Monarchów oświadczenie swoje na piśmie. Główniey
szą trudność w tych układach mają stanowić wydatki wojenne, które do 50 milijonów reńskich wynosić mają, a których zwrótu Austrya żąda. Mówią teraz, że i papiezki pełnomocnik ma się znaydować na kongressie. Podług niektórych wiadomości, zakładają w Piemoncie magazyny. Uważają, że ostatnie oświadczenia i inne uchwały neapolitańskiego parlamentu ułożone są z większą przyzwoitością i ostróżnością, aniżeli dawnieysze."

Daley czytamy w teyże gazecie co następuje: Niemała liczba stronników Xiążęcia *Leopolda* Salernenskiego w *Neapolu*, cieszy się nadzieją, że dwór austryacki korzystać będzie z obecności Króla w *Laybach*, dla pozyskania następstwa tronu zięciowi cesarskiemu; w tymże czasie przyjaźni przeciwney stronie uważają za rzecz korzystną, że wyjazd Króla podał zupełną spokojność Xiążęciu *Kalabryi*, prawemu następcy i teściowi Xiężney *Berry*, do przedsięwzięcia, potrzebnych środków. Pewną jest, że wypadek teraźnieyszych okoliczności rozstrzygnie: czy Neapol na przyszłość, bliżey od Burbonów, czy od dworu austryackiego zależeć będzie. Poseł francuzki w *Rzymie* Hrabia *Blacas*, wyjechał ztamtąd spiesznie dnia 23 grudnia, dla towarzyszenia Królowi neapolitańskiemu do *Laybach*. Rzecz ta uczyniła wszędzie mocne wrażenie. Twierdzenia gazet niemieckich, że w każdym razie *Neapol* będzie miał austryacki korpus zaymujący i zapłaci 50 milionów reńskich, za koszta wojenne, są i w Neapolu wiadome; ale uważają to za rzecz zmyśloną. Politycy ludu zapytują: czy po nayniesczęśliwszym obrócie woyny mogą bydź nałożone ostrzeysze warunki? Tymczasem w woysku austryackiém, skupionem w krajach medyolańskim i weneckim grassują zaraźliwe choroby, tak dalece, że około połowy grudnia niektóre regimenta miały po 800 chorych, a w ogólności 16,000 ludzi w szpitalach leżało. Padło też już 1,500 koni. (Gazety niemieckie nie śmiały o tém donieść; ale paryzkie powtarzają wiadomość tę

z niejakiém upodobaniem.) Dnia 19 grudnia doniesiono parlamentowi w *Neapolu*, że znaczna ilość zboża wychodzi z *Bari* do *Ankony*. Kilku deputowanych wnosiło, aby zabronić tego wywozu, który podług wszelkiego podobieństwa przeznaczony jest dla woyska nieprzyjacielskiego; ale wniesienie to odrzucono: gdyż zboże jest głównieyszem bogactwem kraju, i niedostatku jego obawiać się nie można. Przybywały często z Sycylii okręty z woyskiém linijowem, które natychmiast na granicę pociągnęło".

Od granic włoskich dnia 2 stycznia. Słychać, iż Król neapolitański wysiadłszy w *Livornie*, napisał zaraz list do NN. Cesarzów Rossyyskiego i Austryackiego, oraz Królów Francuzkiego, Angielskiego i Pruskiego, wynurzając im myśli swoje o wypadkach, które zaszły w kraju jego. Rzeczy tego Monarchy zaymowały 70 kilka pak, skrzyń i t. d.

Listy z *Medyolanu* donoszą, iż co się tycze woyska austryackiego i ciągnienia jego ku krajowi neapolitańskiemu, nayinnieysza odmiana nie nastąpiła, i że w tey mierze dalszych rozkazów oczekują. Potwierdza się atoli, iż w Piemoncie takie tylko środki woyskowe postrzegać się dają, które jedynie zmierzają do wzmocnienia osad, opatrzenia twierdz w żywność i t. d. a nie okazują zaczepnych działań. Od niejakiego czasu odbywają się układy między dworami sardyńskim i francuzkim.

Hiszpanija.

Madryt dnia 25 grudnia. Wczoray uwięziono tu znowu 14 osób, oskarżonych o zamysł wzniecenia kontrrewolucyi.

Onegday wieczorem, deputacya klubu *Fontana de Oro*, za otrzymaném pozwoleniem podała Królowi przełożenie, podpisane przeszło od 1000 osób, względem niezdatności teraźnieyszych ministrów, i potrzeby ich oddalenia, a mianowania nowych. Monarcha odesłał je, podług jednych do rady stanu, a według drugich, do nieustającey deputacyi stanów, żądając zdania sobie sprawy w tey mierze.

W *Zamora* zaszły niedawno rozruchy. Pod czas nabożeństwa w kościele, kilku woyskowych żądało okrzyku: *niech żyje konstytucya*! nie chcieli tego uczynić obywatele, i wykrzyknęli: *niech żyje wiara i Król!* Około godziny 7mey wieczorem zebrał się lud na ulicach, a uzbrojony sztyletami, nożami i innemi zabóyczemi narzędziami, wydawał okrzyki *precz z konstytucyą!* Rzadka nareszcie odwaga i wytrwałość oficerów pułku *Ordene*, potrafiły późno w nocy powściągnąć bezprawia, i przywrócić spokoyność, której nazajutrz nieprzerwano.

W Grenadzie zniweczono odkryty spisek. Kilkaset przekupionych ludzi w *le Vega* miało w nocy wpaść do miasta i wszystkich stronników konstytucyi zamordować. Zwierzchność mieyscowa wcześnie o tém uwiadomiona, kazała uwięzić hersztów.

Spodziewają się w *Kadyxie* przybycia fregaty *la Constitution*, która ma przywieźć pieniądze w ilości 20 milionów franków z Ameryki południowey.

Osada tuteysza ma szczególnieyszą prerogatywę, wprowadzenia żywności i mocnych trunków bez opłaty cła, a to na święto Bożego Narodzenia i Trzech Królów. Wydany rozkaz dzienny ścieśnił przynaymniey tę prerogatywę, pozwalając każdemu żołnierzowi wprowadzić tyle tylko żywności, trunków i tytuniu, ile na dzień potrzebuje, i to przez wskazane rogatki.

Zapał patryotyczny w Katalonii i Walencyi ciągle jest wielki. W Barcellonie grywają często na teatrze sztukę pod napisem: *Rzym wolny*. W czasie międzyaktów wyśpiewuje obecna publiczność pieśni patryotyczne.

Przybyli do Madrytu deputowani od kupców hiszpańskich, osiadłych w Londynie, z prośbą do jenerałów Quiroga i Riego, aby przyjęli dwa honorowe pałasze, które im ci współziomkowie, na dowód wdzięczności, za uczynione oyczyźnie przysługi w darze przysłali.

Rząd wydał okolnik przepisujący sposoby ocalenia i zachowania rękopismów, xiążek, obrazów i innych kosztownych rzeczy, będących w zniesionych klasztorach.

W okolicach miasta Walencyi był rozruch między ludem, z przyczyny wyniesienia cudownego obrazu z kościoła zniesionego tam klasztoru. Oparł się temu lud wieyski, dla uspokojenia którego dozwoliła władza mieyscowa, aby ten obraz pozostał.

Madryt dnia 30 grudnia. W *Orense*, w prowincyi Galicyi, rzucano arszenik w kotły, w których się gotowało jedzenie dla stojącego tam na osadzie pułku. Siedmiu kapralów i sierżant uczuli skutki trucizny, lecz wcześnie dano im ratunek. Usilnie teraz śledzą zbrodniarzy.

Król nasz ciągle zdrów, pracuje codzień z ministrami.

Wszystkie gazety tuteysze powstają przeciwko ministrom, oprócz tylko jedney pod napisem: *Universal*. Zdaje się, iż wkrótce innych ministrów mieć będziemy.

Batalion wysp kanaryyskich, mający stać na osadzie w *Kadyxie*, wszedł w tryumfie do tego miasta. Jest, jak wiadomo, jednym z pułków, które się naypierwey za konstytucyą oświadczyły.

Portugalia.

Gazety lisbońskie z d. 14 i 16 grudnia doniosły, że wybory, nie deputowanych, jak mylnie doniesiono, ale obywatelów po parafijach, mających dopiero obierać deputowanych do stanów portugalskich, we wszystkich prowincyach prawie już, a w Lisbonie zupełnie są ukończone. Padły zaś prawie wszędzie na obywatelów znanych ze światła i dobrego sposobu myślenia; a przeto spodziewać się należy, że ci wybiorą znowu zpomiędzy siebie deputowanych, zdolnych spełnić życzenia narodu.

Municypalność Lisbony wydała d. 13 grudnia odezwę do mieszkańców tey stolicy kraju naszego, ażeby przystąpili do wybrania deputowanych w stanach. Między innemi to wyraziła: „Mamy pewność, iż Król nasz wesprze dzieło odrodzenia się Portugalii, chociażby nawet ministrowie jego, czego się nie należy spodziewać, byli temu przeciwni."

Rząd kazał pociągnąć do sądu garstkę niechętnych, którzy pisemkami i poszeptami usiłowali zapalić niezgodę w południowych stronach Portugalii.

Lisbona dnia 20 grudnia. Gdy d. 16 b. m. bryg *Providencia* zawinął tu z *Rio-Janeiro*, wszyscy prawie mieszkańcy pobiegli do portu, a kto nie wiedział przyczyny, mógłby był sądzić, iż oznaki nowego i bliskiego trzęsienia ziemi

wyprowadzają całą ludność *Lisbony* za miasto. Tysiące małych statków okrywały rzekę i port. Wieczorem przybył wspomniony bryg do portu, otoczony nieprzeyrzaném mnóztwem statków i bacików. Późno w nocy powrócili ciekawi mieszkańcy do domu. Nazajutrz ogłoszono treść przywiezionych listów, iż Król Portugalsko-Brezyliyski potwierdza nowę naszę konstytucyą. Wszyscy się cieszą z tak pomyślney nowiny.

NIDERLANDY.

Uwięziono dwóch oficyałów, Xięcia Broglie biskupa, i sekretarza biskupstwa gandawskiego.

SZWECYA.

Hrabia Szweryn podał do jednego z dzienników szwedzkich odpowiedź na rozumowanie, zawierające się w ustawie Króla naszego, potwierdzającey zakazanie politycznego towarzystwa w Sztokolmie, na czele którego był ten Hrabia. Utrzymuje w tey odpowiedzi swojey, iż to zakazanie gwałci konstytucyyne prawa Szwedów. Gdy szlachta ma wolność, i powinność nawet, rozprawiania na seymach o rzeczach stanu, mniema więc Hrabia, iż żadna władza nie może mu zabronić, doskonalić się w naukach politycznych i sztuce krasomowskiey.

ANGLIA.

Londyn, dnia 29 grudnia. Wielki Kanclerz, kończąc posiedzenia sądu swego przed świętami, rzekł do zgromadzonych adwokatów: *Jeślibym po świętach zasiadł znowu na têm krześle, chciałbym i t. d.* Gazety oppozycyyne wnoszą z tych wyrazów, iż wielki Kanclerz myśli także złożyć swój urząd.

W jedney z wczorayszych gazet oppozycyynych czytamy wiadomość, iż Lord *Harrowby* złożył urząd prezesa w radzie ministrów.

Gdy Król dnia 23 b. m. wjeżdżał do *Brighton*, całe miasto rzęsistém światłem oświecono. Pomiędzy transparentami jeden miał po lewey stronie głoski: *G. R.*, a po prawey: *C. R.* z napisem: *Wolność druku, sąd przysięgłych, konstytucya, publiczna opinija.*

Gazeta ministeryalna *Kuryer* zawiera następujące uwagi o podróży Króla neapolitańskiego do *Laybach*: „Nic nie można powiedzieć o skutkach tey drogi, nie wiedząc jey pobudek. Żądana obecność Króla neapolitańskiego w *Laybach* dowiedzie, iż nie doznaje przymusu od zbuntowanych swoich poddanych, lub też uważana jest za potrzebną, aby go uwolnić od wszelkiego dozoru dla nadania mocy czynnościom, którychby się od niego domagano. Przypuszczając z drugiey strony, iż sprawowanie władzy królewskiey jest potrzebném, jakżeby uroczyste oddanie tey władzy w ręce Xiążęcia namiestnika, uczyniło nieważnym i nic nieznaczącym wszelki projekt, do któregoby Monarcha ten mógł przystąpić!"

AMERYKA POŁUDNIOWA.

Rio-Janeiro, dnia 1 października. Dnia jescze 16 września zawinęła tu brygantyna hiszpańska *Achilles*, która na początku sierpnia z *Kadyxu* wypłynęła. Byli na niey Panowie: *Gomon*, sekretarz ministeryum woyny, *Harrera*, pułkownik artyleryi i *Matteo*, kapitan okrętowy, którym polecono układy z zbuntowanemi osadami. Zlecenie to jest trudném i z wielą niebezpieczeństwami połączoném, z powodu odmiennego sposobu myślenia mieszkańców w powstałych prowincyach, z powodu walczących z sobą stronnictw, a nareszcie z powodu panujących tam rozterk. Kommissarze ci nie wiedzą, gdzie mają zacząć układy. Zdaje się, iż udadzą się naprzód do *Montevideo*. Przed niejakim czasem, Hrabia *Casaflores*, poseł hiszpański przy dworze tuteyszym, przesłał okolnik do rozmaitych władz municypalnych w zbuntowanych prowincyach, z wiadomością o zaprowadzeniu konstytucyi stanów z roku 1812. Wezwał ich oraz, aby się z nim listownie znosiły. Nie odebrał dotąd odpowiedzi.

Dnia 17 z. m. umarł tu Arcy Biskup Damietański, Nuncyusz Papiezki przy dworze tuteyszym, w 63 roku życia swego. Monarcha nasz kazał go kosztem swoim pochować w klasztorze *ś. Benedykta*, z obrządkami właściwemi rodzinie panującey.

Rządy prowincyy składających rzeczpospolitą *la Plata*. po porażce *Alweara*, zbliżyły się do siebie i zawarły przymierze, którego celem jest, aby jednę ligę składały. Lecz zapomniały w tey umowie wyrazić, w jakiém mieście będzie stolica urzędu wspólnego, co dało znowu powód do zatargi między prowincyami. Rząd w *Buenos-Ayres* twierdzi, iż ta wzmianka nie była potrzebna, bo miasto *Buenos-Ayres* przed i po rewolucyi było stolicą rządu prowincyi *la Plata*, a zatém ma się rozumieć, iż ten zaszczyt i teraz mu się należy. Inne zaś rządy, które chcą mieć miasto *Tucuman* za stolicę, sprzeciwiły się mocno żądaniu *Buenos-Ayres*, z czego wyniknęło nieporozumienie, które lękać się każe długiey może woyny domowey.

Lima, dnia 10 listopada. Rząd tuteyszy odebrał wczoray wiadomość, iż jenerał powstańców *St. Martin* wysiadł z 4800 woyska i 30 działami w *Pesco*, o 40 mil ztąd. Osada tuteysza wynosi 8000 głów. Wspomniony jenerał i Lord *Cochrane* wydali odezwę do mieszkańców.

AMERYKA PÓŁNOCNA.

Hayti dnia 28 października. Po samobóystwie *Christopha*, szczupłe woysko, które się przy nim jescze znaydowało, opanowało pałac *Sans-Souci*, i wszystkie tam kosztowne rzeczy zabrało. Nie chciało pochować trupa, i nagiego zostawiło na gościńcu. Dnia 17 b. m. zamordowano 8 oficerów w *Cap Français*. Byli między niemi: Królewic następca tronu, Xiążę *Joachim* i Baron *Battie*. Pierwszy i ostatni prosili o przebaczenie, a Xiążę *Joachim* oświadczył, iż póki nie zginie, póty bronić się będzie. Dnia 22 b. m. ogłoszono *Boyera* prezydentem *Hayti*. Małżonka *Christopha* wraz z innemi dziećmi swemi, udała się pod opiekę jego.

Miasto *Cap Henry* wzięło teraz nazwisko *Cap Hayti*.

Prezydent *Boyer* potwierdził na urzędzie Xiążęcia *Marmolade*, Wielkorządcę w *Cap*, który sobie wielką zjednał miłość u mieszkańców.

Wolno Drukować Ignacy Reszka Radca Koleg. Kom. Cenz. Czł. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 8.

Wilno dnia 19 Stycznia 1821 roku v. s.

Pensya.

1. Z dozwolenia Imperatorskiego Wileńskiego Uniwersytetu mają otworzyć pensyą dla panien 5go apryla 1821 roku w Werkach o milę od Wilna w majątku JW. Marszałka Jasińskiego pod dyrekcyą JPani Kozłowskiey.

Przedmioty nauk:

Religija i nauka moralna, Historya powszechna, Historya polska, Jeografia, Arytmetyka, Język Polski, Rossyyski, Francuzki, Niemiecki, granie na fortepianie spiewanie, rysunki, kalligrafia, tańce, roboty damskie. Stół, mieszkanie, dozor i usługa jak nayprzyzwoitsze będą.

Cena za to wszystko razem jak nayumiarkowańsza będzie. Jesliby kto żądał lekcyi języka włoskiego lub grania na arfie one mogą bydź dawane.

O szczególnieyszych warunkach dowiedzieć się można u JPani Kozłowskiey, mieszkającey w domie Szam. Stachowskiey na przeciw Ratusza.

Oświadczenia.

1. *Roku 1820 mca decembra dnia 9 oświadczenie imieniem JP. Hieronima Ławrynowicza obywatela wileńskiego zanasza się z tych pobudek. Po śmierci oyca mego dziedzicząc połowę dworku na ulicy Swięto Jurskiey pod N. 796 z placem do onego należnym wieczyście nabytym, na zaspokojenie tylko jednego długu bratu swemu JP. Michałowi Ławrynowiczowi, nie mając żadnych innych do czasu wybycia, ony wiecznością JPP. Adamowiczom wyprzedałem, prawo wieczysto przedażne wydałem, i one w Magistracie Wileńskim przyznałem, żebym więc nabywcow schedy moiey upewnił, iż na takowy dworek żadnego długu innego (prócz bratu memu zawiniony) nie zaciągałem, żadnych inskrypcyy i dokumentow niepodpisywałem ani wydawałem, i nikomu nie jestem dłużnym, przez urzędowie zanaszające się w akta miasta Wilna oświadczenie dając całey powszechności wiedzieć, w Gazecie Kur. Lit. toż samo ogłosić dozwalam, w tym zapewnieniu; iż w przyszłość nikt nie może nabywcow dworku turbować jako do żadnego zawinienia nienależnych, i takowe oświadczenie własną ręką podpisuję.*

Hieronim Ławrynowicz.

Roku 1820 mca decembra 23 dnia. Przed aktami Miasta Wilna, stanąwszy osobiście JP. Hieronim Ławrynowicz, takowe oświadczenie wpisać do akt podał. Przyjąłem i że jest w aktach świadczę. Ignacy Misiewicz Reg.

Takowe oświadczenie Redakcya może umieścić w Kur. Lit. Józef Krzyżanowski P. B.

Przedaż publiczna.

1. *W stosunek uczynionego w Magistracie Wileńskim roku teraznieyszego mca januaryi 7 dnia postanowienia, niżey podpisany obwieszczając powszechność: iż w dniu 25 tegoż mca januaryi z publiczney licytacyi będzie się wyprzedawać wszelka pozostałość zmarłey wdowy Kozubowskiey, w domie w Wilnie pod N. 71 leżącym, do JP. Molinarego należnym nayduiąca się; zawiadamia teyże zeszłey Kozubskiey sukcessorow, aby dla przyjęcia przychodzącego po oney spadku, do Magistratu Wileń. z dowodami przybywoli. Dat 1821 januaryi 17 d. Marcin Straus R. M. W.*

---

1. *Z przeznaczenia dekretu remissyynego Litewsko-Wileń. Gł. Sądu 2go Depart. w roku 1818 8bra 21 dnia zakroczonego Sąd Ziem. Ptu Wilkom. rozsądziwszy sprawę sukcessorow zeszłego Mikołaja Kościałkowskiego Marsz. tegoż Ptu, z jego kredytorami i pretensorami, dekretem swym oczewistym w roku przeszłym 1820 mca decembra 22 dnia ogłoszonym, tak na usatysfakcyonowanie pretensyi W: Alozego Kościałkowskiego szamb. jako też do zamiaru przybliżenia extenuacyyney possessyi przez prokuratoryą prześwietney Kommissyi Radziwiłłowskiey na majątku ziemnym Szetekszny w Wiłkomierskim Pcie leżącym dopiéro exekwowaney, zadeterminował sprzedać z publicznego targu ruchomość tegoż zeszłego Kościałkowskiego Marsz., jako to: srébro stołowe, miedź, cynę, fajans, szkło, meble, pościel, bieliznę, naczynia kuchenne i browarne, pojazdy, bydło, konie i rozmaity sprząt gospodarski, i na odbycie takowey licytacyi przez mieyscową policeyską władzę zaskutecznić się mającey dzień 3 mca februaryi przeznaczony został. Życzący więc znaydywać się na takowey licytacyi w majątku Szetekszny odbywać się mającey, ażeby o takowym terminie wiedzieli ninieysza zamieszcza się awizasya. Dat w Wiłkomierzu. mca januaryi 10 dnia 1821 r.*

Jako plenipotent W. Alozego Kościałkowskiego takową awizacyą podpisuię Onufry Reutt adwokat.

Roku 1821 januaryi 12 dnia. Takowa awizacya że może bydź zamieszczoną przy Gazecie Kur. Lit. poświadczam. Anioł Kniaź Zagiell Pisarz Ziemski Ptu Wiłkom.

Przedaż majątku.

1. Majątek Wiazowie z attynencyonalnym folwarkiem Bielew zwanym, w pierwszym chat ciągłych 24 bojar 4, w drugim chat ciągłych 13 dymów gruntowych 2, szlachty dymów 2, ze wszelkiemi wygodami, naylepszym gruntem, towarnym lasem, zabudowaniami wygodnemi, z ogrodem fruktowym, z stawem i młynem wodnym, oraz drugim konnym, z trzema kanałami karpiami zarybionemi, z dwuma karczmami. oba folwarki w Gubernii mińskiey w ptcie wileyskim położone, mil 10 od Mińska, 16 od Wilna, od miast targowych Mołodeczna, Lebiedziowa i Grodka o milę. Wyprzedają się na wieczność, przedający przestanie dziś na zrobieniu zabezpieczającey intercyzy, kupujący zaś mieć będzie czas przeyrzenia dokładnego tych majątków do przyszłych mińskich kontraktów. Żądający widzieć poszczegółowe tych majątków opisanie, i ich intratę, znaydzie u WJPana Tadeusza Hrehorowicza w Wilnie w domie JWW. Wańkowiczowień kwaterę mającego, i u samych aktorow mieszkających w Wileyskim ptcie w majątku Staykach o mil 7 od wyprzedających się folwarków.

Przedaż nasion.

1. *O nasionach krajowych i zagranicznych Włoszczyzny różne ogrodowe i inspetkowe; nasiona kwiatow paczkami i krzakami na roboty i klumby do dzikiey promenady i okrycia altan służące; tudzież róży w różnych rodzajach i kolorach krzakami znaydują się, oraz drzewa fruktowe; jako to: jabłka, gruszki, śliwki, agrest angielski wielki, porzeczki i inne rośliny znaydują się w domie Umińskiego pod N. 853 za Wileńską Bramą idąc Ulicą Wileńską do Zielonego Mostu od teyże Bramy ciągnący się na przeciw Kościoła ś. Jerzego obrócony Zaułek z Ulicy Wileńskiey do ś. Jakuba w domie 2gim; za cenę pomierną dostać można.*

Przedaż fortepianow.

2 *W Xięgarni uniwersyteckiey na ulicy ś. Jańskiey znayduje się do przedania mechaniki angiel-*

skiey i wiedeńskiey Fortepiana, można je każdego czasu probować i o cenie dowiedzieć się w pomienioney Xięgarni.

2 Fortepian Petersburgski mahoniowy nowy na sześć oktaw, roboty Gerarda Rhode, jest do przedania w domu Niszkowskiego idąc na Łotoczek, u mieszkaiącego tam W. Soumina.

Przedaż pojazdów

2 Kocz Warszawski wygodnie fundamentalnie i nayozdobniey wystawiony, znayduje się do sprzedania, za cenę odpowiednią swey rzeczywistey wartości u niżey podpisanego w domu Andrzejewskich przeciw krzyża na Zarzeczu mieszkającego, gdzie takowy kocz okazany będzie ktoby życzył sobie kupić.

3. U Inspektora Wraczebney Uprawy Bernarda na Zamkowey ulicy w domu pod N. 187 jest Kareta podwóyna naymodnieysza, i Pantalion czeczotkowy o sześciu oktawach i czterech pedałach za mierną cenę do przedania.

3. Kocz Warszawski bardzo mało co używany, znayduje się do sprzedania za mierną cenę w magazynie pojazdow JPana Macieja Maxa na przeciwko Teatru.

Wezwanie.

1. Niżey podpisany podaje do wiadomości Publiczney, iż w majątku Łaylunach, w powiecie Wilkomierskim leżącym, Szlachcic Michał Kubrewicz będący w obowiązku Ekonoma po kilkoletniey służbie zszedł z tego świata po którym wzywają się sukcessorowie, ażeby przybyli dla odebrania pozostałey po onym ruchomości okazawszy wprzód swoje dowody, probujące istotne należenie do osiągnienia wyż rzeczoney sukcessyi. Takowe ogłoszenie upraszając Redakcyi Kur. Lit. o zamieszczenie do Gazet własną podpisuję ręką. Dat w Łaylunach roku 1821 miesiąca januaryi 7 dnia.

Aloizy z Zyndrana Kościałkowski szam. Dworu Polsk. Sędzia b. Granicz Ptu Wiłkomier.

2 Massy funduszow i interessow JO Xiężniczki Jeymości Stefanii Radziwiłłowny jeneralny prokurator, w interessie teyże massy mając potrzebę pozwać JPana Onufrego Jurkiewicza do sądu kommissyi na interessa Radziłłowskie od Rządu ustanowionego, agitującego się w mieście Wilnie, a nie wiedząc i niemogąc powziąć wiadomości o mieyscu mieszkania jego, według przepisu organizacyi Monarszey w artykule 37 § 3, dawszy przybić do drzwi sądowych kopiją i zeznać w aktach tegoż sądu pozew, co na dniu 14 teraźnieyszego miesiąca stycznia spełniono, przez ninieyszą w gazecie awizacyą wzywa JP. Onufrego Jurkiewicza, ażeby się stawił do rozprawy, w ktorey żądaną będzie kassata pretensyi jego niewolnie pokwietacyi oyca wznowionych i zasądzenie dla massy kapitału cz. zł. 125 zł. 6 gr. 20 z procentami od roku 1807 januar. 30 za obligiem Stefana Jurkiewicza deputatowi Bogdaszewskiemu przez kassę zeszłego Xiążęcia Dominika Radziwiłła następnie opłaconych. Michał Zaleski.

Podrad.

3. Od Rządu guberniąlnego Litewsko Grodzieńiegosk ogłasza się niniejszém: iż na wystawienie trzech pocztowych domow podług planu i wyrachowania w miastach: Grodnie, Lidzie i Brześciu, mają odbywać się targi, to jest: dnia 24 januaryi i 2 februaryi, w sądach ziemskich powiatowych tychże guberniy, a trzeci ostateczny dnia 23 miesiąca februaryi teraźnieyszego 1821 roku, zatém życzący podjąć się wystawienie tych domów, zechcą przybydź dla targow z prawnemi ewikcyami, w proporcyą wyrachowaney summy 12,000 rubli srebr. na każdy dom. Dnia 3 januaryi 1821 roku.

Sekretarz Kazimierz Siedlecki.

Uwiadomienie.

3. Od izby skarbowey grodzieńskiey ogłasza się: iż bezpieczeństwo skarbu, wymagało tego porządku w administracyi dóbr skarbowych, ażeby wszyscy dożywotnicy składali izbie skarbowey sami, albo przez tych, którym praw swoich ustąpili, świadectwa urzędowe o swojém życiu. Dla tego Rządzący Senat Ukazem swoim 16 września roku 1812 zalecił, iżby o tych dożywotnikach, co są w kraju Rossyyskim co pół roku; a o innych, którzy mieszkają za granicą corocznie, świadectwa takowe przysyłane były; a to pod obawą stracenia prawa dożywotniego. Kilkakrotne ogłoszenia izby skarbowey grodzieńskiey, czynione przez pośrednictwo sądow niższych, uczyniły tę ustawę wiadomą wszystkim tym, co posiadają dobra prawem dożywocia nadane. Wszakże niekażdy z nich jest dosyć troskliwy, aby bez przerwy stawało się oney zadosyć. Na przestrogę wszystkich, izba skarbowa grodzieńska ogłasza, że w czasie następném żadne przyczyny nieposłużą do usprawiedliwienia opieszałości; owszem naymnieysze uchybienie ściągnie karę Ukazem Senatu przepisaną. Każdy przeto, czy to sam dożywotnik, czy rządca jego, czy nabywca prawa dożywotniego, mieszkając w starostwie dożywotnim, pilnego starania przykładać powinien, aby przepis Ukazu Rządzącego Senatu jak nayściśley był wykonywany. Skutki zaś z opieszałości i opuszczenia pochodzące własney swojey winie przypiszą. Sowietnik Antoni Symonolewicz. Tytularny Radca J. Dobrzylewski.

2. Na mocy Ukazu Jego Cesarskiey Mości dnia 28 lutego 1817 roku w powszechném zebraniu St. Petersburskich departamentów nastałego, wszyscy trudniący się opieką nieletniey szlachty, powinni rachunki przychodu i wydatków z funduszu tychże nieletnich w opiekach szlacheckich składać, które na fundamencie konstytucyi 1775 roku obowiązane przesyłać w miesiącu styczniu na rewizyą Sądowi głównemu. Gdy mała bardzo jest liczba opiekunów regularnie swóy obowiązek spełniających, a niektórzy niemając potwierdzenia od opieki, gruntują swoją władzę na testamentach, rozrządzają arbitralnie funduszem nieletnich, i nikomu ze swoich czynności nie tłómaczą się; z tego powodu ogłosiłem w powiecie i mieście Wilnie pośrednictwem Policyi, i toż samo uskuteczniam przez niniejszą gazetę, aby bez żadnego wyjątku wszyscy trudniący się opieką nieletniey szlachty powiatu Wileńskiego, natychmiast złożyli w kancellaryi Urzędu mojego rachunki szczegółowe z administracyi zostających w ich zawiadywaniu funduszów. Jeśli który opiekun nieuskuteczni tego przed dniem 15 teraź. mca, jako sprzeciwiający się Naywyższym ustawom, będzie naysrożey przez zwierzchność ukarany. Roku 1821 stycznia dnia (podpisano) Prezes opieki Wileński powiatowy Marszałek, Dworu Jego Cesarskiey Mości Kamer-junkier i Kawaler Mikołay Abramowicz. Zgodność: Sekretarz szlachecki ptu Wileńskiego. Zygmunt Siemaszko.

1. Roku 1820 miesiąca czerwca 28 dnia zszedł z tego świata W. JX. Paschazy Leszyński Zakonu ś. Bazylego W. Opat Pińsko-Leszczyński.

X. Ambroży Kalinowski Z. S. B. W. Adm. opatstwa Pińsko-Leszczyńskiego.

3. Piotr Walentynowicz niewidziany będąc od lat 16 przez familią swoją, u którey nakoniec zjawił się po uwolnieniu się z służby woyskowey rossyyskiey, lecz nieszczęśnie z tą tylko pewnością że jeszcze żyje, bowiem po krótkim ucieszeniu tęż swą familią, przestał żyć, pierwszych dni mca julii roku idącego 1820, uwiadomił

zaś za życia swego, że zostawił bez potomstwa żonę swą Annę z Węckowiczow w gubernii wołyńskiey w mieście Kowlu, do którey, jescze będący w życiu pisał pocztą, a po śmierci jego pisano do oneyże przez braci zeszłego, lecz żadna od niey, tak za życia Piotra Walentynowicza, jako po śmierci jego niedochodzi odpowiedź. Tedy bracia zeszłego Dominik i Kazimierz Walentynowiczowie przez Redakcyą Kuryera Lit. obwieścić jescze umyślili, rozumiejąc iż nie zasłużą już na wymówkę publicznie głosząc o zeyściu Piotra Walentynowicza, a z jakiey okoliczności obszernie rozchodząca się wiadomość dóydzie i do żony jego naypewniey. Przeto tem celem takową wiadomość do Redakcyi Kuryera Lit. podają. I takową awizacyą podpisuję Dominik Walentynowicz Komor. Wileń.

Roku 1820 xbra 31 dnia takową awizacyą Redakcya może umieścić do gazet Kuryera Lit. poświadczam Michał Sawicki Prezydent Grodz. Ptu Wileń.

Promulgata Dekretu.

1. Roku 1821 januaryi 17 Sąd Ziemski Ptu Wileńskiego, powtórnym obwieszczeniem, wzywa interessowane strony, do wysłuchania dekretu po dziele kredytorów Kahału Wileńskiego, na dzień 21 tego miesiąca, z ostrzeżeniem, iż nieuważając na niepilność tychże stron, dekret do exekucyi doprowadzać będzie. Prezydent Ziem. Urban Jazdowski.

Sądy Exdywizorskie.

1. Sąd Główny Cywilnego Departamentu Gubernii Mińskiey za podaną do siebie od WW. Ignacego Fiedorowicza, Tomasza i Józefy Gimbutow chor. woysk pruskich prośbą, stanowiącą w dniu 10 januaryi 1821 roku żurnalną rezolucyą, po raz ostatni zalecił aby urzędnicy Ziemscy remissą i rezolucyami WW. Józefat Iwanowski pisarz Mińskiey, Józef Stecewicz Podsędek Borysow. i Kijow. Pisarz Wileyski Mińskiey a W. Raymund Chodźko Sędzia Ziem. Oszmiań. Wileńskiey Guberniow, do zupełnego odbycia dzieła w Exdywizyi dóbr Jana i Wincentego Chmielewskich destynowani na mieysce do majętności Wihenicz w komplecie z trzech osob złożyć się powinnym, to jest: dwóch z Mińskiey a trzeciego Wileńskiey Guberniow na dzień 25 julii bieżącego 1821 r. przybywszy, poruczoną sobie w teyże exdywizyi czynność bez żadnych wymówek i odkładow nierozjeżdżając się kończyli, nakazano, o jakowym więc akcie exdywizyi dóbr Witunickich i o terminie ostatecznym na zjazd Sądu exdywizor. przeznaczonym, iżby wszyscy kredytorowie i różnego tytułu pretensorowie zeszłych Chmielewskich i Felixa Tracewskiego byli zawiadomieni, i na ony z dowodami swemi do Sądu Exdywizorskiego w majętności Wituniczach w Gubernii Mińskiey w Pcie Borysow. situm mającey udeterminowanego, sub amissione rei w skutek remissyynego Sądu Gł. Mińsk. 2go Depart. dekretu, sami przez się lub przez umocowanych na mieyscu w terminie stawili się, o tym onych Sąd Gł. Miński 2go Depart. ninieyszą przez Gazetę Kur. Lit. zawiadamia. Datt w Mińsku 1821 roku januaryi 12 dnia. U tey awizacyi JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI Mińskiego Gł. Sądu 2go Departamentu pieczęć.

Adolf Korsak Sądu Gł. Sędzia. Sekretaz Grzegorz Borodzicz. Marcelli Karol Hutorowicz Regestr. Kollegialny.

2. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski w majętności Wielkich Krzywiczach w Gubernii i Powiecie Mińskim sytuowaney na skutek remissyynego sądu Gł. Mińsk. 2 depart. wyroku zebrany, w powtórnym już terminie od dnia 30 grudnia przeszłego 1820 roku rozpocząwszy wskazaną sobie czynność, przystąpił do przyjęcia wierzycielskich likwidacyi, jako też produktowych i odpowiednich wszystko stronnych głosów, i gdy tych pewna illość odbytą została, uważa: iż nieprzerwanie poświęcając się ku wysłuchaniu konkursowey sprawy, zdolnym będzie ostatecznie oną rozsądzać dnia 20 stycznia teraźnieyszego 1821 roku; w tym więc czasie, że ogłosi już namowę, i przyyście do sądu z pretensyami do funduszu JW. Tomasza Świętorzeckiego b. podkomorzego Mińskiego po satysfakcyą zatamowaném będzie, wszystkich jego wierzycieli ostrzegając, gdyby do naznaczonego terminu wnieśli swe dopominki sub amissione obowiązuje. Działo się w Krzywiczach roku 1821 mca stycznia 6 dnia.

January Korkozowicz Sędzia Ziem. Borysowski Exdyw. Antoni Wańkowicz Sędzia Ziem. Bobruy. Prezydent Sądu Grodz. Ptu Zawil. Andrzey Bobrowicz. Michał Łapicki Sądu Granicz. Ptu Wileyskiego i Exdywiz. Regent.

2. Sąd Ziem. Ptu Trockiego na rozdział funduszow zeszłego Józefa Hilarego Gzowskiego Podkom. Wołkow. remissą sądu Gł. Lit. Wileń. 2go Depart. w roku 1812 februaryi 6 zakroczoną udeterminowany, dekretem w roku b. 1820 gbra 20 datowanego, eor. 22 ogłoszonym, postanowił inwentacyą pozostałey Pod. Gzowskiego ruchomości i papierow w mieyskiey wileńskiey Policyi znaydujących się i gdziekolwiek się okażą; rozprzedanie teyże ruchomości przez publiczną licytacyą, adcytacyą wszystkich debitorów do massy na kadencyą następną ś. Trzykrólską 1821 roku, i rozprawę w tymże czasie między kredytorami, debitorami i pretensorami zeszłego Gzowskiego; obowiązując WJP. Hieronima Gzowskiego b. Prezydenta Grodz. Lidz. dodanego Kuratora massy, o takowym wyroku wszystkich interessowanych przez Kuryera Litew. obwieścić, a chociaż W. Prezydent Gzowski od dekretu wyżey datą wspomnionego i włożonych na się obowiązkow do Sadu Gł. Lit. Wileń. 2go Depart. apellował i skargę na Sąd Ziem. Trocki popierać ma zamiar, jednak nim rozwiązanie w Sądzie Gł. nastąpi; niżey podpisany w imieniu W Prezydenta Gzowskiego jako umocowany plenipotent wszystkich kredytorow, pretensorów i debitorów do massy funduszu zeszłego Podkom. Gzowskiego o zakroczonym w Sądzie Ziem. Ptu Trockiego dekrecie przez niniejszą awizacyą zawiadamia. Datt 1820 mca gbra 30 dnia Adolf Ratowtt subsel Ptu Trock. adwokat.

Roku 1820 mca xbra 23 dnia. Redakcya może umieścić do Gazet Kur. Lit. takową awizacyą poświadczam Prezyd. Grodz. Ptu Wileńskiego Michał Sawicki.

PRENUMERATA.

W Redakcyi Kuryera Litewskiego przyymuje się prenumerata na pisma następujące:

Kuryer Litewski, *na rok z pocztą rubli sr.* 14, *bez poczty rubli sr.* 9. *Na półroku z pocztą rubli 7, bez poczty rub. 4 kop. 50; kwartałowie bez poczty 2 rubli 25 kop.*

Dziennik Wileński, *na rok cały z pocztą rubli sr. 8, bez poczty rubli 6.*

Dzieje Dobroczynności, *na rok cały, z pocztą i bez poczty r. sr. 6.*

Pamiętnik Farmaceutyczny, *na rok cały, z pocztą rubli 6, bez poczty rubli 4 kop. 50.*

Wiadomości Brukowe, *na rok cały, z pocztą rubli 4, bez poczty rubli 2 kop. 50.*

Na wszystkie te dzieła można także prenumerować w sklepie domu Dobroczynności.

Prenumerata na Dzieje Dobroczynności przyymuje się w Wilnie:

1) W Expedycyi gazetney Głównego Pocztamtu Litewskiego.

2) W Redakcyi gazety Kuryera Litewskiego.

3) W Xięgarni uniwersyteckiey P. Zawadzkiego.

4) W Xięgarni P. Moritza, w domu klinicznym.

5) W Xięgarni XX. Pijarów u P. Żołkowskiego.

6) W sklepie domu dobroczynności.

7) U P. Macieja Szulca, członka administracyi towarzystwa dobroczynności.

Cena z pocztą i bez poczty srebrem rubli sześć.

Expedycya Gazetna Pocztamtu Litewskiego, uwiadamia, iż można prenumerować na nowe pisma peryodyczne Warszawskie, niżey tu wyrażone, na rok cały, a mianowicie:

Dekada Polska	*rubli*	*srebr.*	-	-	16
Sybilla Nadwiślańska	—	—	-	-	14
Gazeta Literacka	—	—	-	-	10
Kuryer Warszawski	—	—	-	-	10
Tygodnik Muzyczny	—	—	-	-	12

1 Pamiętnik farmaceutyczny Wileński na rok idący 1821, wyszedł numer 1 tomu drugiego. Prenumerata przyymować się będzie naydaley do sześciu miesięcy, bez poczty na mieyscu r. 4 kop. 50, a z pocztą rubli 6 srebrem. Prenumerować można w Pocztamcie Litewskim i we wszystkich expedycyach pocztowych na prowincyi; a oprócz tego w Wilnie w Redakcyi Kuryera Litewskiego i u Xięgarzy PP. Zawadzkiego i Moryca; niemniey u Podskarbiego wydziału farmaceutycznego Pana Macieja Szulca na ulicy Niemieckiey.

Dzieła naydujące się w kantorze Kuryera Litewskiego.

Bayki i Przypowieści Ignacego Krasickiego nakł. tow. typograficzngo. . . . . sr. kop. 15.

Dzieje Dobroczynności Krajowey i Zagraniczney z wiadomościami ku wydoskonaleniu jey służącemi rok pierwszy 1820. rubli sr. 6.

Dziennik wileński r. 1818 (N. 12) r. 3 kop. 60.

— — — — r. 1819 (N. 12) r. 3 kop. 60.

— — — — r. 1820 (N. 12) r. 6. — —

Dzieła Ignacego Krasickiego, podług wydania Fr. Dmochowskiego, tomow 10. nakł. tow. typograficznego . . . rub. sr. 6. kop. 60.

Geschichte des Ursprungs und Fortgangs der deutschen Literatur bis auf die neuesten Zeiten nebs Auszügen aus den Werken der besten deutschen Dichter und Prosaisten für Liebhaber der deutschen Sprache und Litteratur und besonders zum Gebrauch bey öffentlichen Vorlesungen auf den Russisch-Kaiserlichen Universitäten herausgegeben von Benjamin Friederich Haustein Russiech-Kaiserlicher Hofrath und Adjunkt auf der Universität zu Wilna. . . . . . . kop. 75.

Instrukcya do rozpoznania śmierci prawdziwey od pozorney i o środkach jakie przedsiębrać należy do ratowania osób w pozorney śmierci zostających. Wydana przez radę medyczną przy ministeryum spraw wewnętrznych roku 1819, z polecenia JW. Rzymskiego Korsakowa Jenerała piechoty Wojennego Gubernatora Litewskiego i kawalera na język polski z rossyyskiego przełożona. . . . . kop. 5.

Kawaler Maltański przez Miss Annę Marią Porter. . . . . kop. 25.

Kilka uwag nad konstrnkcyą języka niemieckiego . . . . kop. 7½.

Kuryer litewski r. 1819 . . . . . . rub. 9.

— — — 1820 na papierze białym r. 12.

Listy o Włoszech napisane po francuzku w 1785 roku, przez prezydenta parlamentu w Bordeaux, Pana Dupaty, na polski język przełożone. Części 3 . . . . kop. 80.

Nauka praktyczna około rozmnożenia owieć hiszpańskich w Rossyi, zastosowana do użycia we włościach skarbowych i obywatelskich. Ułożona w Ministeryum spraw wewnętrznych i na rozkaz Naywyższy w języku rossyyskiem wydana, przełożona na język polski kop. 40.

Ogrody północne czyli zbiór wiadomości o rozmnażaniu i pielęgnowaniu drzew owocowych i roślin ozdobnych, o inspektach, treybhauzach i oranżeryach, oraz o utrzymaniu roślin kwiatowych w pokojach, OBYWATELSTWU PROWINCYI LITEWSKIEY przypisane, przez Józefa STRUMIŁŁĘ. w Wilnie nakładem i drukiem A. Marcinowskiego, 1820 z 6cią tablicami na miedzi rytemi, w oprawie włoskiey z okładką drukowaną. Całe wydanie na papierze klejowym. Cena exemplarza na papierze pięknym . . . . rub. 2.

na zwyczaynym . . . rub 1. kop. 60.

O karmieniu pszczół i o środkach ratowania słabych. Wyjątek zrękopismu Mikołaja Witwickiego o Pszczelnictwie . . . kop. 10.

Opisanie nowego apparatu do pędzenia wódki, za pomocą którego prosto otrzymuje się spirytus z oszczędzeniem pracy i opału, przez P. Reutera z ryciną . . . . kop. 15.

O potrzebie i pożytku czytania Pisma ś. Wyjątki z dzieł świętych nauczycieli kościoła i innych pisarzów zebrane, przez xiędza Leandra Van Essa Benedyktyna dawnieyszego opactwa maryaenmünsterskiego w xięstwie padenborneńskiem, potém proboszcza w Schwelenbergu w xięztwie Lippe, teraz professora uniwersytetu i proboszcza w Marburgu . . kop. 50.

O robieniu papieru ze słomy, siana, ostu, drzewa, kory drzewney i paździoru lnianego lub konopnego . . . . kop. 7½.

Piesni nabożne przez Franciszka Karpińskiego podług ostatniego dzieł tego autora wydania. nakł. tow. typ. . . . . kop. 10.

Początki Geometryi analityczney zastosowaney do liniy krzywych i powierzchni drugiego porządku, przez J. B. Biot.. Czł. Inst. francuzkiego i t. d. Z piątego wydania na język polski przełożone przez Antoniego Wyrwicza . . . . rub. 2.

Rzecz o wprowadzeniu i wielorakiem użyciu kartofli . . . . kop. 10.

Statut W. X. L. nowo przedrukowany nakładem tow. typ. . . . . r. 2 k. 50.

Urządzenie chłopow estońskich krótko zebrane . . . . kop 30.

Wyznania Dziwaka, przez Panią Opie kop. 10.

Zasady Agronomii czyli nauki o gruntach, przez Michała Oczapowskiego . . . . . rub. 1.

Zasady Chemii rolniczey, przez Michała Oczapowskiego . . . . kop. 50.

Zasady Rolnictwa rozumowanego Albrechta Thaera; Wyciąg skrócony przez Michała Oczapowskiego. Część I. . . . . . . kop. 50.

Wyjeżdża za granicę.

1. Do Królestwa Polskiego wileński 3 gildy kupiec Michał Abramowicz Malatzki na mcy 10

DODATEK DRUGI DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 8.

Wilno dnia 18 Stycznia 1821 Roku v. s.

Pozew.

5. Wedle Ukazu Jego IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego całą Rossyą etc. etc. etc.

Pozew edyktalny przed sąd taxatorsko exdywizorski remissą sądu głównego cywilnego witebskiego departamentu w roku ninieyszym 1821 maja 31 dnia nastałą przeznaczony, czynność sobie przyporuczoną, stosownie do awizacyow w dobrach Iwanowle w gubernii białorusko witebskiey, w powiecie newelskim położonych, w dniu 3 januaryi następnego 1822 roku kontynuować i oczywiście rozwiązać mający, z powództwa Urodzonego jenerała leytnanta i kawalera orderow Alexandra Lwowa syna Woynowa: zeszłych porucznika gwardyi i kawalera Grzegorza Jana-syna Michelsona i siostry jego Heleny z Michelsonow Baronessy do Rozen naturalnego sukcessora, Urodzonym taynemu sowietnikowi kawalerowi orderow Grzegorzowi Włodzimierza synowi Grafu Orłowemu, sukcessorom taynego sowietnika kawalera orderow Alexandra Symona syna Chwostowa, vice-admirałowi i kawalerowi Dimitrowi Mikołaja synowi Sienawinu, byłym popieczytelom, jenerałowi Janowi Czerniszewu, Nowickiemu, Rokickiemu, hrabiemu Miłoradowiczowi, Sysojewu, rzeczywistemu stanu radcy i kawalerowi Derabinu, jenerał majorowi i kawalerowi Alexemu Kopjewu, jenerał majorowi Siergiuszowi Niepeycynowi, jenerałowey od kawaleryi damie orderu świętey Katarzyny, Szarlocie Michelsonowey, w pierwszym zamęściu stanu radczyni Tieleżnikowey a dziś radczyni dworu Szuminoy, pułkownikowi i kawalerowi Hernhrossowi, radcy dworu i kawalerowi Janowi Roginskiemu, i kollegiałnemu assesorowi i kawalerowi Isteynsztralu, 10tey klassy Piotrowi Ławrowu, radcy dworu i kawalerowi Reno, radczyni dworu Sańkowskiey, radcy dworu i kawalerowi Masalskiemu, radcy kollegialnemu Pawłowi Siemionowu, pułkownikowi i kawalerowi Ewjeniewszowi Nazimowu, sukcessorom porucznika Jana Hardynina, gubernialnemu sekretarzowi Zieziulinu, Demetryuszowi Pawlinowskiemu, kollegialnemu assesorowi Gustawowi Lerchowi, kommercyi sowietnikowi, Perteowi, sanktpetersburskim kupcom Jehermanowi, Czyrkowi, Hinsu, i Pillo, Sanktpetersburskim krawcom Kralu Wenhercu, Hrybanowu i Sołtykowu, Wielikołuckiemu kupcowi Abramowi Safanowu, Wielikołuckiemu mieszczaninowi Jakubowi Tanson, Starozakonnym Orlikowi Luryi, Leybie Mosarskiemu, Dawidowi Hłuskiemu, Wulfowi Faybiszowiczowi, Chaninu Chaimowi Saphirowi, MowszyPonirowskiemu, Abelowi Leybowiczowi Jofa, regentowi Ignacemu Brodowskiemu, Teodorowi Karlsonowi, Jakubowi Derengowi, Eufrozynie Skoropatskiey, marszałkowi powiatu newelskiego Mikołajowi Szyszkowi, b. marszałkowi powiatu newelskiego Antoniemu Bohomolcowi, chorążemu powiatu newelskiego Leonowi Krupieniczowi, Maryi z Peresipinów pierwo Chrzanowskiey dziś porucznikowey Łosowskiey, sukcessorom zeszłego radcy dworu Chrzanowskiego w assystencyi ich opieki, sukcessorom zeszłego jenerała Hurki, porucznikowi Julianowi Łosowskiemu, majorowey Annie Surawcowey, Antoniemu Korbutowi, Ehoru Pawłowemu, starozakonnemu Hercelowi Papiernowu, Ottonowi Essen, grafowi von Mellin, baronowi Unhernsternberchowi, Edwardowi Hasbuchowi, porucznikowi Pawłowi Jeybożenku, Pawłowi i Annie Mackiewiczom, Annie Antoniego i Annie Jana córkom Niepokoyczyckim, Ruży matce i Katarzynie córce Hulewiczowey i Hulewiczównie, podsędkom ziemstwa newelskiego, Józefowi Łassowskiemu i Antoniemu Kasperowiczowi, praporszczykowi Zołdowskiemu, starozakonnemu Ickowi Rozenkop Sienkowskiemu, Bazylemu Hłaholewskiemu, radcy dworu Pawłowi Sztokmarowi, porucznikowi Ignacemu Zienowiczowi, doktorowi medycyny Wachowi, pułkownikowi i kawalerowi Luru, hrabiemu Sołohubowi, wszystkim byłym opiekunom dóbr Iwanowa po zeyściu Grzegorza Michelsona, wszystkim urzędnikom ziemskim newelskim, którzy opisywali po zeyściu Grzegorza Michelsona i siostry jego Baronesi de Rozen pozostały ruchomy majątek jako też i tym, którzy nad całością takowego majątku czuwać z urzędu byli obowiązanymi, oraz wszystkim jakikolwiek związek i stosunek z massą dóbr po Michelsonowskich mającym, przy odwołaniu się do pozwu edyktalnego w roku ninieyszym junii 21 dnia przed aktami ziemskiemi powiatu newelskiego urzędownie zeznanego i przez Gazetę Kuryera Litewskiego trzykrotnie opublikowanego, niemniey wszelkich dowodow na sądzie taxatorsko exdywizorskim złożyć się mających: o to iż co jenerał leytnant Woynow stopniem sukcessyi po zeszłych Janie główno komenderującym oycu Grzegorzu, poruczniku leyb, gwardyi synie Michelsonach i Helenię z Michelsonow Baronessie de Rozen, dostawszy dobra Iwanowo z folwarkami i attynencyami Worożeyki, Bierezowo, Rudnia Komszańska, Kołoszyno, Łysohorie, Dymowo, Moszyno, Siemionowo, Trochalewo, Bujakowo, Pietrakowo, Zełnabojewo, i Palibino z attynencyą w gubernii białorusko-witebskiey w powiecie newelskim leżące, a przez zeszłego Grzegorza Michelsona cięzarami tak, skarbowemi jako też, partykularnemi, w części rzetelnemi a w większey nielegalnie nastałemi obarczone, a nakoniec przy ostatnich dniach życia już nieprzytomnie działającego nieprawnym testamentem przez otaczające osoby wystaranym obciążone, w celu uiszczenia się prawdziwym wierzycielom i odparcia osob nielegalne nastanie dokumentow i różnego tytułu tranzaktow mających, a na tychże dobrach opierających, przedsięwziął te dobra dla jednoczasowey ze wszystkiemi rozprawy oddać pod sąd wieczystey taxy i exdywizyi, skutkiem zapisanego w tym celu w sądzie głównym cywilnego departamentu witebskiego oświadczenia i wyniesionych zapozwow tak z wierzycielami i pretensorami, jako też byłemi popieczytelami i opiekunami, którzy jak zarządzali majątkiem, jakie wybierali przychody, jakie robili z wierzycielami prawnemi i nieprawnemi układy, jenerał Woynow żadnego w mieyscowym archiwum śladu niewidzi, którzy dotąd z tego wszystkiego nieobliczyli się i zabranych z sobą papierow, regestrow, tabell, powymienionych lub zaspokojonych obligow, wydawanych kwietacyow, do odparcia zbocznych poszukiwań dziś konieczno potrzebnych nie złożyli, niemniey z temi, którzy tak w biegu życia Grzegorza Michelsona jako też i po zeyściu jego, kosztowne sprzęty pod różnemi pozorami zajęli, równie też z byłemi tych dóbr rządcami, co dotąd nie obliczyli się z swych obowiązkow, z debitorami wszelkiego rodzaju, oraz damą orderu jenerałową Michelsonową, co pomimo przeyścia na dobra kurlandskie, pomimo wydanych wieczystych kwietacyy i zrzeczeń, zajęła folwark znacznych dochodow, pobiera z niego nienależne do niey korzyści i jescze ogromne ściele do pozostałey massy pretensye uzyskał z sądu głównego cywilnego witebskiego departamentu w roku biegącym maja 31 dnia na sąd taxatorsko exdywizorski remissę, przez którą zalecono ażeby tenże sąd zjechawszy do fundum dóbr Iwanowa, wszelkie wzajemne pretensye, z jakiegokolwiek bądź źródła wypływające, poszczególnie rozpoznał nieprawe znikczemnił, summy niewolnie zdobyte i do dokumentow obligacyynych wprowadzone od summ rzetelnie do massy wsiękłych odłączył, a po umorzeniu powodem młodości i niedoświadczenia zeszłego Grzegorza Michelsona na nim wystaranych: rzetelnie, w nastaniu niepomówione, od ilości rękodayney nieumnożone, i przysięgą, że istotnie do massy wsiękły wsparte, na schedach wydzielić się mających zabezpieczył, od byłych popieczyteli szczegułowego obliczenia się z każdey ich czynności zapotrzebował, to co istotnie poszło na korzyść, u-

trzymanie i powiększenie massy, na teyże massie oparł. Co zaś nieweszło do niey, co z wybranych dochodow w ręku plenipotentow popieczyteli zostało, lub przez opuszczenie walor massy zniżyło, do zwrótu dla jenerała Woynowa wskazał i na dobrach popieczyteli oparł i zabespieczył. Podobnież od opiekunow i byłych rządcow, jako też osob sądowych do szczególnego czuwania nad całością pozostałey po zeysciu Grzegorza Michelsona kosztowney ruchomości obowiązanych, dostatecznego obliczenia się i pojaśnienia upomniał się i całość zniżoney massy przywrócił. Akta z potrzeby wywiązać się mające wyexpediował dłużnikow massy do uiszczenia się obowiązał, na niestawających wieczną ammissyą zapisał i nic bez rozwiązania nie zostawił. Skutkiem więc takowey remmissy i zakreślonych w niey prawideł, za uprzedzonym ze strony jenerała Woynowa edyktalnym pozwem, gdy sąd taxatorsko exdywizorski od dnia 21 miesiąca julii czynność sobie przyporuczoną w dobrach Iwanowie rozpoczął i gdy dla oczywistego rozwiązania wszystkich wzajemnych dopominkow wskazany termin dnia 3 nowembra, na dzień 3 januaryi następnego 1822 roku ukazem sądu głównego cywilnego depertamentu przeniesionym został, jenerał Woynow powtarzając swoją żałobę wszystkie interessowane strony, i jakikolwiek związek z massą dóbr po Michelsonowskich mające, na blisko rzeczony termin do oczywistey rozprawy po raz ostatni pozywa, do zatwierdzenia wszelkich dowodow jakie w obronie massy i w wyświetleniu z krzywdą publiczney wiary wymożonych dokumentow złożone będą, do odłączenia summ rękodaynych rzetelnie do massy w ięklych od summ niewolnie zdobytych, lub przez połączenie zarąk zwiększonych, do przyjęcia szczegułowego obliczenia się z byłemi popieczytelami opiekunami rządcami i urzędnikami ziemskiemi, do strzeżenia całości po zeyściu Grzegorza Michelsona obowiązanemi, a co tylko nienależnie zrekognoskowanym, opuszczonym lub roztrwonionym zostało, wszystkiego tego na dobrach tych osob, które się winnemi okażą oparcia i zabezpieczenia, do znikczemnienia nielegalnego w nastaniu testamentu Grzegorza Michelsona, równie też do znikczemnienia wszelkich wbrew rzetelności i uprzednich opisow, pretensyi jenerałowey Michelsonowey, do uznania aktow z popieczytelami, opiekunami, rządcami z kim potrzeba ukaże, jako też komportacyi rozebranych i w zastawę rozdanych ruchomości pod karami sprzeciwieństwa i obowiązkiem przysięgi na wierności do wskazania należności massie przychodzącey się tak na stawających jako i niestawających debitorach. Do uwolnienia massy od obligow nie przez Grzegorza Michelsona, lecz przez inne osoby z ewikcyi na dobrach Iwanowie powydawanych, zwłaszcza gdy wydawce onych nie przekonają że wzięte summy za temi dokumentami obzócone na rzecz zeszley Baronessy de Rozen zostały, do rozciągnienia ammissyi na wszystkich niestawających, i nakoniec do uzupełnienia wszystkich prawideł remissą sądu głównego wskazanych, po uzupełnieniu zaś onych, po zalokowaniu rękodaynych wierzycieli na schedach wyznaczyć się dla nich mających po rozciągnieniu wieczney amissy na wierzycieli niestawających, po rozwiązaniu wszelkich wzajemnych pretensyy, po wskazaniu na dłużnikach z jakiegokolwiek względu massie do odpowiedzi uległych a niestawających poszukujących się należności i zwrotu kosztow prawnych, zabezpieczenia dla jenerała Woynowa pozostałey części funduszow od wszelkich nadal przypytań i odpowiedzialności i tego wszystkiego sądzenia, co w ciągu sprawy dowodzonym będzie z wolnością w każdym czasie wyniesienia nowey żałoby.

Roku 1821 mca nowembra 29 dnia Woźny niżey własną ręką podpisany świadczę, iż takowy Edyktalny Pozew w sprawie JW. jenerała leytnanta i kawalera orderow Alexandra Lwowa syna Woynowa przed sąd taxatorsko exdywizorski za remissą sądu głównego cywilnego witebskiego depertamentu w dobrach Iwanowie od 21 julii rozpoczęty i kontynujący się powszystkie wyrażone w nim osoby i jakikolwiek związek z massą dóbr po Michelsonowskich mające, a z nazwisk dotąd aktorowi sprawy nieznane wyniosłem, o terminie stawania na dzień 3 januaryi następnego 1822 roku i aż do oczywistey i do całkowitego oddania do namowy sprawy obwołałem, nakoniec dla wiadomości wszystkich, kogo tylko takowy sąd taxatorsko exdywizorski zając i interessować może i powinien, niniejszy Edyktalny Pozew przez Gazety krajowe ogłosić postanowiłem. Jan Goyżewski Woźny Powiatu Newelskiego.

Roku 1821 mca nowembra 29 dnia. Przed aktami ziemskiemi powiatu newelskiego stanąwszy osobiście JP. Jan Goyżewski Woźny powiatu newelskiego kwit swóy relacyjny wyniesionego pozwu przed sąd taxatorsko exdywizorski w sprawie JWJPana jenerał leytnanta i kawalera Alexandra Lwowa syna Woynowa, powszystkie w nim wyrażone jakikolwiek związek z massą dóbr po Michelsonowskich mające osoby urzędownie zeznał. Przyjąłem Nestor Zabłocki Ziemski Ptu Newelskiego Regent.

Roku 1821 mca 9bra 29 dnia. Takowy pożew wolno jest massie po Michelsonowskiey podać do Gazet Kuryera Litewskiego. Alexander Potrykowski Podsędek Ziemski Ptu Newelskiego.